

Szlovákia diákszemmel

A Fialatok Lendületben Program keretében három ország hat különböző szervezetét képviselő középiskolások, és egyetemista korú fiatalok vesz részt. Az emberjogi konferencia négy egymást követő helyszíne, Magyarország, Szlovákia, Lengyelország és végül Belgium az Európa Parlamenta. Az Ága-Boga Nagycsaládosok Erdi Egyesülete a második helyszínen Szlovákiában járt az őszi szünet alatt, ahol az őt szerető nyelvet is megtanultuk, hogy könnyebb legyen a jogok gyakorlása.

1. Az ajándékozás napja

Reggel 8-kor indultunk, majd az Aggteleki cseppkő barlangnál álltunk meg, egy másfél órás túrára ahol megismerkedtünk az ottani élővilággal. Utána Kassa felé vettük az irányt ahol viszont terveinket áthúzva utolért minket az eső. Nyolc óra fele a szállásunkra érve nagy szeretettel vártak bennünket, Szlovák és Lengyel barátaink. Vacsora után egy kedves gesztussal (kenyérrel és sóval köszöntöttek minket) ami ott egy tradicionális baráti üdvözlés. Mindezek után, elfoglaltuk szálláshelyünket.

2. A figyelmesség (lovagjasság) napja

Reggel megcsodálhattuk szobáinkból, amit este késő érkezésünk miatt nem láthattunk. Egész nap gyakorlatokat csináltunk a 'Compass' kézikönyvből, csapatokra bontva (amiben játékos, jogi, csapatépítő feladatok szerepeltek). Ebéd után a siravai-tó körül tettünk egy sétát. Este volt egy party ahol csak fekete-fehér ruházatban jelenhettünk meg.

3. A dicséző szavak

Korán reggel csinosan felöltözve indultunk Sobrance városához a konferencia helyszínére. Meghallgat-

tunk több különböző jogokról szóló előadást és érdekességként egy nő előadást tartott az ottani zsidók sorsáról. Hazafelé megálltunk egy helyi 'Artézi' kútnál, ahol megkóstolhattuk a vizét. Este kaptunk egy kis szabad időt az egyik plázában nézelődni és ajándékokat vásárolni. Aznap még feladatokat kaptunk csapatonként, majd elkezdődött a 'Retro party'.

4. Az ölelés (érintés) napja

Reggel elindultunk Kassa fele, de útközben megálltunk a Csermely kisvasútnál, mely egy 5 és fél kilométeres hosszú túra volt. Utunk végén egy kis tisztás mellett az erdészlakban hűztük meg magunkat a hideg elől. Vacsora után pedig elmentünk Kassára ahol táblánkon a 'Free hugs' (szabad ölelés) szó jelent meg több nyelven (szlovák, lengyel, magyar, angol) és ezek segítségével az embereknek próbáltuk a napjukat szebbé tenni, 1 ölelés 1 pontot jelentett a csapatnak. Ezt is nagyon élvezte mindenki, talán az egyik legizgalmasabb feladat volt számunkra, hogy ezzel mosolyt csalhatunk még a szomorú emberek arcára is. Este az 'Oldies Party' kellett bemutatnunk a csapatunkénti táncokat és tervezett logókat. Ezt követte az összesítés és pontozás ahol eldől, hogy melyik csapat hányadik helyen végzett a listán.

5. A minőségi idő napja

Reggeli után megkapták a csapatok a jutalmukat és írniuk kellett egy beszámolót az itt eltöltött napjainkról. 10 óra körül könyves búcsút vettünk lengyel és szlovák barátainktól. A határt átlépve Sátorajúthelyen megálltunk bobozni, ami Közép-Európa egyik leghosszabb bob pályája. Várjuk a következő találkozókat.

KOVÁCS BOGI ÉS
GREGOR ALEXANDRA

Müller Péter Érdén

Müller Péter köszöntője: kedves ér-di barátaim én tulajdonképpen nem előadásokat tartok, hanem beszélgetek. Ezeknek a beszélgetéseknek van ugyan egy témája, de nem az a fontos. A fontos, hogy ihletett állapotban legyek, és megérezzem mindazt, ami akkor és ott a „levegőben lebeg”. Vagy más szóval: ami a lelketeket éppen foglalkoztatja. Egy előadás mindig több, mint gondolatok és szavak átadása. Ezeket el lehet olvasni könyvekben is. Ha beszélgetek, egész lényem adásba kerül, a gondolataim, az érzéseim, de legfőképpen az, amit nem is én adok, hanem nálammal sokkal gazdagabb Erők, melyeknek én csak az eszköze vagyok.

Ti is inspiráltak. Azért hagyom égve a nézőtéri világitást, hogy lássam a szemeketek. Remélem, jól fogjuk érezni magunkat, egymással.

MÜLLER PÉTER

**2012. november 21-én (szerdán) 18 órakor
a Szepes Gyula Művelődési Központban
Müller Péter:
Beszélgetés szeretetről, szerelemről, szeretkezésről...
Belépő: 1700 Ft**

Don-kanyar 1. – Világpolitika és magyar külpolitika a két világháború között

Alig negyed századdal az első világháború fogalmává vált nagy csatái, Galicia, Doberdó, Isonzó után újabb nagy csata helyszíne került a magyar köz tudatba. Don-kanyar, a 2. magyar hadsereg hősi helytállásának és mérhetetlen szerveződéseknek helyszíne, egyben sok ezer katona végső nyughelye. Kozedelve a nagy doni harcok 70. évfordulójához, öt részből álló, főként magyar levéltári forrásokon alapuló cikksorozat igyekszik megvilágítani az események politikai és katonai hátterét, emléket állítva mindazoknak a magyar katonáknak, akik a második világháború harcaiban életüket veszítették.

Az első világháború jelentős hatalmi átrendeződéshez vezetett. Elvesztette hatalmát a Hohenzollern-, a Habsburg-, az Oszmán- és a Római-dinasztia, Oroszországban ezen felül kommunista diktatúra jutott hatalomra. Gazdaságilag meggyöngyöztek a győztes európai nagyhatalmak, Nagy-Britannia, Franciaország és Olaszország is. Két nagyhatalom került ki megerősödve a háborúból, az USA és Japán. Utóbbi kezdetlő fogva kényelmetlen vetélytársat jelentett az USA számára, mivel az amerikaiak csendes-óceáni hegemóniájukat féltették a dinamikus fejlődő szigetországától. Az 1929–33-as gazdasági világválság a nyersanyagfüggő japán gazdaságot is hátrányosan érintette. Japán 1931-ben megszállta Mandzsúriát, akkora szellemi kihatással ez a „kinai tortából” mint Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország területe együttvéve. Az amerikaiak az ázsiai japán térnyerés további megakadályozása érdekében erősítették kapcsolataikat a Joszif V. Sztálin vezette Szovjetunióval, amely világoradalomra készült és határos volt Japánnal. 1931-től intenzív szovjet-amerikai gazdasági kapcsolatokat bontakoztak ki, amelyek keretében az USA modern technológiát, többek között hadiipari technológiát adott át a Szovjetunióknak. A Távols-Keleten erősödött a feszültség Japán és a Szovjetunió között, ami a 30-as évek közepén majdnem háborúba torkolt. A japán probléma amerikai szempontból időlegesen úgy oldódott meg, hogy 1937-ben Japán 1945-ig tartó háborúba keveredett az USA, Anglia és a Szovjetunió által támogatott Kínával.

A mindinkább kibontakozó szovjet-amerikai kapcsolatok fő európai vesztese Németország lett, amelynek mindeddig előnyös gazdasági és titkos katonai kapcsolatai voltak a szovjet rendszerrel. Sztálin megítélése szerint Európában a világoradalom legfőbb akadálya Németország volt, ezért annak elszigetelésére kellett törekedni. A szovjet-német ellentétkebe új elemet hozott 1933-ban Adolf Hitler nemzetiszocialista rendszerének hatalomra jutása, amelynek keleti hódolói tervei megfeleltek a világoradalomtól tartó Anglia és Franciaország külpolitikai érdekeinek is.

A Szovjetunió Európában és Ázsiában is igyekezett kihasználni erősödő helyzetét. A Komintern Nemzetközi Internacionálé (Komintern) szervezeti utasítást kaptak Moszkvából, hogy sztrájkok, szabotázások révén igyekezzenek meggyöngyíteni a kapitalista rendszert. A Komintern tevékenysége leginkább Japán és Németország ellen irányult, ezért 1936-ban a két ország megkötötte az antikomintern paktumot, amelyhez 1937-ben csatlakozott Olaszország is. 1938-ra Európában és Ázsiában amnyi feszültség halmozódott föl, hogy abból könnyen egy nagy euró-

Teleki Pál

pai- vagy világháború robbanhatott ki. Magyarország a trianoni bekediktátum (1920. június 4.) sokkját követően igyekezett talpra állni. Gróf Bethlen István kormánya (1921. április 14. – 1931. augusztus 24.) jelentős eredményeket ért el az ipar, az oktatás, az egészségügy, a tudomány és az infrastruktúra fejlesztése terén. A Horthy Miklós kormányzó nevével

fémjelzett konzervatív szellemiségű, parlamentáris rendszer mervadó politikusi idegenkedtek a szélsőbaloldali és a szélsőjobboldali eszméktől is. Magyarország fő külpolitikai célja a Trianon előtt Magyarországhoz tartozó, túlnyomórészt magyarok lakta területek lehetőleg békés úton való visszaszerzése volt.

Sztálin és a Komintern szempontjából azonban Magyarország fasiszta országnak számított. Szovjet terminológia szerint fasiszta volt minden olyan ország, ahol nem engedték működni a kommunista szervezeteket, márpedig Magyarország e tekintetben a Horthy-korszakban meglehetősen konzervens volt. A Szovjetunió vezető politikusi számára Magyarország ellenség volt, s ehhez a rossz viszonyhoz újabb probléma társult. 1938-ban olyan hírek láttak napvilágot, hogy a Szovjetunió igényt tart az akkor éppen Csehszlovákiához, Trianon előtt viszont Magyarországhoz tartozó Kárpátjára.

Nem volt túl jó viszony Magyarország és a hitleri Németország között sem. Konzervatív magyar politikai körökben terjedt az a vélemény, hogy a kommunizmus és a nemzetiszocializmus között csak az a különbség, hogy Szibériában hidegebb van. Köz-

ismert volt Horthy és Hitler rossz személyes kapcsolata, a fő problémát azonban az jelentette, hogy Magyarország semleges kívánt maradni egy olyan Európában, ahol háborúra készült a Szovjetunió és Németország, s ebben mindkét felet támogatta Anglia és Franciaország.

A gróf Teleki Pál földrajztudós és politikus által képviselt magyar semlegességi politika arra a világos fölismerésre épült, hogy Magyarország katonai ereje nem elegendő egy újabb világháborúban való részvételre, amit minden bizonnyal ismét az USA gazdasági és katonai ereje dönt majd el. A semlegesség útjában állt, hogy Ausztria német bekebelezése (1938) óta Magyarország határos volt a Német Birodalommal, s mint a Balkán kapuja, gyorsan belekeveredhetett egy ott kialakuló konfliktusba. 1938 augusztusában Imrédy Béla kormánya (1938. április 14. – 1939. február 16.) nem kívánt csatlakozni Németország Csehszlovákia ellen tervezett támadásához, ami bizalmi válsághoz vezetett Berlin és Budapest között. Az 1938. november 2-i első bécsi döntés tompítja a

német-magyar feszültséget, német és olasz segítséggel visszajuttatta Magyarországnak a Felvidék déli részét.

A maradék Csehszlovákia körül kialakult zűrvártat kihasználva a magyar kormány kísérletet tett Kárpátalja visszaszerzésére, ami élenk német és olasz tiltakozást váltott ki. A Szovjetunió Magyarországnak az antikomintern paktumhoz való csatlakozására hivatkozva fölfüggesztette Magyarországgal a diplomáciai kapcsolatokat.

Teleki igyekezett biztos információkat szerezni a várható világpolitikai eseményekről, ezért 1938 őszén több megbízható politikus és diplomatát küldött ki Észak-Amerikába. Közülük Szent-Iványi Domokos, korábbi washingtoni követségi titkár az azal a hírrel érkezett haza, hogy világháború lesz. Ennek a háborúnak csak két győztese lesz, az USA és a Szovjetunió, ellenben Anglia veszít világpolitikai szerepéből. Ami a Szovjetuniót illeti, „területileg és ideológiailag” is szabadon hódíthat majd befolyási övezetében. A kapott információk megerősítették Teleki abban, hogy Magyarország csak úgy vésszelhat el a közelgő világéggést, ha képes lesz azon kívül maradni.

PERGER ANTAL

A Klauzál Gábor Társaság közhasznú civil egyesület meghívja Önt és kedves Családját

a **KLAUZÁL GÁBORRÓL** szóló első érdi megemlékezésére.

Időpont: **2012. december. 1. szombat 15.00 óra**

Helyszín: **Magyar Földrajzi Múzeum, 2030 Erd, Budai út 4.**

emelti előadással

15.00-15.10 Megnyitja: **T. Mészáros András**, Erd Megeyel Jogi Város Polgármestere

15.10-16.00 **Mit köszönhet hazánk Klauzál Gábornak?** vetített képes előadás

Klauzál életének és eredményeinek a bemutatásával a reformkortól, az 1848-as miniszteriumtól a kiegészítésig.

Előadó: **Dr. Dobos Károly** a Klauzál Gábor Társaság elnöke